

horizonte UNIA

Gazeta dla Polskich członków Unii
Numer (2) 9, Maj 2015

Redakcja T +41 31 350 21 11, F +41 31 350 22 11 | info@unia.ch | www.unia.ch

Od wydawcy

Wielki sukces demonstracji na rzecz praw kobiet

W dniu 7 marca około 12 000 osób opowiedziało się za wprowadzeniem w Szwajcarii długo oczekiwanej równej płacy za równą pracę. Manifestacja, w której udział wzięło wielu mężczyzn i kobiet okazała się wielkim sukcesem jako największa i najskuteczniejsza demonstracja na rzecz równouprawnienia od wielu lat. Sukces mobilizacyjny był możliwy dzięki bardzo szerokiemu wsparciu przeróżnych 48 organizacji: przez przedstawicielki związków zawodowych, kół rolniczych i organizacji gospodarczych jak i organizacji obywatelskich, kościelnych i lewicowych oraz partii politycznych. Szczególne oburzenie wzbudziła próba usprawiedliwienia oszczędności na pensjach kobiet trudną sytuacją ekonomiczną spowodowaną kursem franka.

Opublikowany przez 100 znanych kobiet i podpisany przez 5 500 osób manifest na rzecz równej płacy, stanowi czytelny sygnał, że konstytucyjny nakaz równej płacy należy respektować. Odbierając manifest minister Simonetta Sommaruga podkreśliła, że będzie walczyć o wprowadzenie kontroli w przedsiębiorstwach pod kontem równości płacy oraz podejmie kroki zmierzające do zaostreżenia ustawy o równouprawnieniu. Pracodawcy i większość partii obywatelskich już zapowiedzieli stanowczy opór. Unia oraz szerokie porozumienie kobiet aż po CVP, BDP i FDP będą pilnować realizacji postulatów i w dalszym ciągu wywierać nacisk. W ten sposób możemy – jak to miało miejsce przy okazji ustawy o równouprawnieniu w 1995r. – osiągnąć sukces!

Corinne Schärer, członkini zarządu Unii

Informacje w skrócie

Zatrudnieni w kantonie Ticcino bronią się przeciwko kryzysowi franka

Okolo 100 zatrudnionych u producenta plastiku Exten SA z Mendrisio postanowiło podjąć strajk w dniu 25 lutego. Sprzeciwiają się znacznym obniżkom wynagrodzeń, które firma planuje wprowadzić pod pretekstem kryzysu wywołanego kursem franka. Kierownictwo firmy zapowiedziało obniżki o 16% dla zatrudnionych w Szwajcarii i o 26% dla dojeżdżających z zagranicy, nie godząc się jednocześnie na przedstawienie dokumentacji uzasadniającej powyższy krok. W odpowiedzi na to, załoga postanowiła zawiesić pracę. Domagają się cofnięcia obniżek wynagrodzenia, wglądu do dokumentacji przedsiębiorstwa i utworzenia komisji zakładowej. Załoga przerwała strajk po tym jak firma zgodziła się na czasowe cofnięcie obniżek. Partnerzy socjalni mają teraz czas do końca kwietnia na szukanie możliwości rozwiązania problemu.

Pierwsza konferencja branży opieki w Unii

W dniu 16 marca w Bernie, delegowani z całej Szwajcarii spotkali się na pierwszej konferencji branży opieki. Zaznaczyli: dobra opieka wymaga dobrych warunków pracy. We wspólnej rezolucji jednogłośnie wezwano do podpisania wiążących zbiorowych układów pracy dla całej branży. W tym celu delegaci domagają się jednogłośnie zainicjowania ogólnoszwajcarskiej kampanii branżowej i zintensyfikowania aktywności Unii w obszarze opieki zdrowotnej i pielęgnacyjnej.

Częściowy sukces strajku genewskiego

Po dwóch dniach strajku załoga firmy Meclap Technology w Meyrin (GE) osiągnęła pierwszy ważny sukces: przedsiębiorstwo wycofało się z planowanych drastycznych dziesięcio procentowych obniżek wynagrodzeń i natychmiastowych zwolnień. Nie udało się jeszcze porozumieć w sprawie przedłużenia czasu pracy. Załoga zwróciła się w związku z tym do kantonalnego urzędu pojednawczego.

Wywiad, wysoki kurs franka

Nie kosztem pracowników

W dniu 15 stycznia 2015 r. szwajcarski bank narodowy (SNB) zniósł minimalny kurs euro utrzymywany na wysokości 1.20 franka. Natychmiast kurs franka podskoczył a wraz z tym również ceny towarów eksportowanych przez Szwajcarię. Rozmawialiśmy z Beatem Baumannem, głównym ekonomistą Unii o konsekwencjach tej decyzji.

Jakie są skutki tej decyzji dla miejsc pracy, wynagrodzeń i gospodarki?

Kto w strefie euro spędza wakacje lub odwiedza rodzinę, płaci mniej za euro. Również wynagrodzenie lub emerytura wypłacane ze Szwajcarii mają większą wartość w strefie euro. Ale pomijając to, skutki są negatywne. Przedsiębiorcy tracą kontrakty ponieważ europejska konkurencja stała się tańsza bądź też zmuszeni są obniżyć ceny i tym samym pomniejszać zyski. Mniejszy zysk powoduje, że przedsiębiorcy muszą obniżyć koszty.

Czy nie jest zatem zrozumiałe, że chcą obniżyć wynagrodzenia?

W żadnym razie. Wiele z tych przedsiębiorstw, które chcą obniżyć wynagrodzenia, próbuje jedynie utrzymać zyski kosztem zatrudnionych. To nie jest sprawiedliwe, dlatego to pracownicy mają płacić za przewartościowanego franka? Ponadto, wypłacanie pensji w euro lub powiązanie wysokości wynagrodzenia ze zmieniającym się kursem euro oznacza przerzucenie ryzyka przedsiębiorstwa na pracowników. Jest to praktyka zakazana przez prawo pracy.

Z pewnością jednak są przedsiębiorstwa, które rzeczywiście popadły w tarapaty finansowe?

Tak, oczywiście są takie. Dotknięte są firmy eksportujące, np. dostawcy do branży motoryzacyjnej oraz branża hotelarska. W jednym z takich przypadków Unia pomaga w negocjacjach z kierownictwem firmy poszukując rozwiązań. Jeżeli przedsiębiorstwo potrafi udokumentować kłopoty finansowe wówczas Unia oferuje pomoc w przedłużeniu czasu pracy. Ale wymagamy również by firma zaoferowała coś w zamian, np.: ochronę przed zwolnieniami. Kto pracuje w takich przedsiębiorstwach powinien zgłosić się do Unii. W niektórych przedsiębiorstwach, załoga wspólnie z Unią przeciwstawiła się pogorszeniu warunków pracy, również poprzez strajki.

Jeżeli jednak przedsiębiorstwo traci zlecenia to nawet przedłużenie czasu pracy nie pomoże.

W takim przypadku firma może złożyć wniosek do urzędu zajmującego się wypłacaniem ubezpieczenia od bezrobocia o wprowadzenie skróconego czasu pracy (po niemiecku Kurzarbeit). Dla części załogi oznaczać to będzie skrócenie czasu pracy a ubezpieczenie będzie wypłacać im 80% utraconego wynagrodzenia. Jest to dobry instrument pozwalający na uniknięcie zwolnień.

Jakie są prognozy gospodarcze? Czy dojdzie do kryzysu gospodarczego i co to oznacza dla zatrudnionych?

Raczej nie sędzę by doszło do kryzysu gospodarczego, ale zależy to od dwóch rzeczy. Po pierwsze w Europie musi dojść do poprawy koniunktury. Do tego konieczne są inwestycje i to nie tylko w Europie południowej ale również w Niemczech. Po drugie, potrzebne są w Szwajcarii dobre wynagrodzenia, gdyż to one zwiększają popyt wewnętrzny, który obecnie napędza koniunkturę w Szwajcarii. Z tego powodu obniżka płac bardzo by Szwajcarii zaszkodziła.

Co jest konieczne by Szwajcaria bezpiecznie przeszła przez trudne czasy?

Bank centralny musi przywrócić minimalny kurs franka, być może na poziomie 1,15. Jest to główny postulat związków zawodowych. Skoro jednak strach przed utratą pracy jest duży, należy wprowadzić coś co uspokoi pracobiorców - możliwości kształcenia się. To niesłuchanie ważne by starsi pracownicy lub mniej wykształceni mogli korzystać z programów dokształcających.

Aurora García

Polityka migracyjna

Pierwszy kongres migrantek i migrantów oraz osób o korzeniach imigranckich. Sprzeciw wobec wydalania współobywateli

W dniu 10 marca delegacja uczestniczek i uczestników pierwszego kongresu migrantek i migrantów oraz osób o korzeniach imigranckich - w tym wielu przedstawicieli Unii - przekazała rezolucję przewodniczącemu rady narodowej (większej izby parlamentu Szwajcarii), panu Stéphane Rossini. Wzywają w niej do wprowadzenia zakazu wydalania osób, które wychowały się w Szwajcarii lub posiadają tutaj swój główny ośrodek życia.

W związku z debatą o implementacji inicjatywy dot. wydalania cudzoziemców (patrz ramka), która odbyła się 11 marca w radzie narodowej, liczne organizacje migracyjne przekazały przewodniczącemu rady narodowej, panu Stéphane Rossini rezolucję przeciwko wydalaniu osób, które wychowały się w Szwajcarii. Rezolucja została przyjęta podczas pierwszego kongresu migrantek i migrantów oraz osób o korzeniach imigranckich w dniu 7 lutego w Bernie. 250 uczestników i ponad 50 organizacji postulują w niej o solidarną politykę migracyjną.

Uwzględnić główny ośrodek życia

„Ojczyzna jest tam gdzie się dorastało” – podkreśla rezolucja. Osoby, które swój główny ośrodek życia mają w Szwajcarii nie mogą być z niej wydalone, postulują uczestnicy pierwszego kongresu migracyjnego. Wydalenie osoby, która w Szwajcarii posiada rodzinę i swoje środowisko socjalne jest nie do pogodzenia z podstawowymi prawami człowieka.

Szeroki ruch migrantów

Obok rezolucji, aktywistki i aktywiści przekazali przewodniczącemu rady narodowej, parlamentarzystom oraz asystentce prezydent federacji pani Simonetty Sommaruga, kolejne postulaty Kongresu oraz Manifest Ruchu. Określają w nim Szwajcarię jako „państwo ukształtowane przez migrację” i domagają się równych praw dla migrantek i migrantów. Akcja została wsparta przez wielu parlamentarzystów, którzy byli obecni przy wręczaniu postulatów.

W tej sesji parlamentu przyjęto zapisy inicjatywy na rzecz wydalania cudzoziemców. Parlament zaakceptował zapisy pozwalające na automatyczne wydalanie osób bez szwajcarskiego paszportu, w związku z popełnieniem przestępstwa. Przyjęto jednak odstępstwo od zasady wydalania w przypadku szczególnie trudnej sytuacji życiowej.

Tak szefowie tworzą sobie swoje własne związki zawodowe

Pseudo związek zawodowy Novatrava ma posłużyć szefom firm budowlanych usunąć Unię z negocjacji w sprawie ogólnokrajowego układu pracy w budownictwie (LMV) i tym samym znacznie pogorszyć warunki pracy budowlańców.

Wielu budowlańców prawdopodobnie nigdy nie słyszało o Novatrava. Oficjalnie została powołana w 2014 r. przez „Baukader Schweiz” (związek kierowników budowlanych) i ma być pierwszą organizacją pracowników „wyłącznie branży budowlanej”. Związek ma być „bez ideologicznego balastu”. Główna osoba, która kryje się za tym projektem to szefowa „Baukader” Barbara Schiesser. Ów „polityczny balast” to aluzja skierowana przeciwko Unii. Wprawdzie Barbara Schiesser, wypowiadając się dla mediów zaznaczyła, że Novatrava nie jest wymierzona przeciwko związkom zawodowym i jest skierowana do osób niezrzeszonych. Jest to jednak zwykłe mydlenie oczu czy wręcz zwykłe oszustwo. Bowiem niedługo później w gazecie branży budowlanej „Die Bauwirtschaft” Schiesser jednoznacznie określiła Novatrava jako alternatywę dla funkcjonujących związków zawodowych.

Zgrana paczka

Od dłuższego czasu związek majstrów budowlanych (SBV) i Baukader blisko współpracują na niekorzyść pracowników budowlanych. Funkcjonariusze SBV regularnie goszczą na imprezach Baukader Schweiz i mobilizują przeciwko Unii. Również na targach branżowych związek kierowników budowlanych organizuje swoje stoiska wspólnie z SBV. Nic dziwnego: nawet firmy budowlane są częściowo „pasywnymi członkami” związku kierowników budowlanych!

SBV ofensywnie lansuje Novatrava. W swojej gazetce wielokrotnie prezentowano projekt Novatrava po jego zainicjowaniu. Między SBV i Baukader istnieją również silne powiązania personalne. W zachodniej Szwajcarii biuro SBV jest równocześnie sekretariatem Baukader!

Pogorszyć LMV?

Prezydent Baukader, pan Adrian Hässig, który sam jest kierownikiem budowlanym i przedsiębiorcą, przyznaje w rozmowach z mediami, że jest gotów wesprzeć uelastycznienia LMV. Konkretnie oznacza to pensje uzależnione od wydajności dla wszystkich zatrudnionych oraz niższe pierwsze pensje dla niżej wykształconych pracowników.

Umowa przeciwko pracownikom – po myśli szefów

Deklarowanym celem inicjatorów Novatrava jest udział w negocjacjach nad LMV. Jednak docelowo chcą oni wspólnie z szefami pozbyć się Unii. Poprzez powiązany z pracodawcami pseudo-związek zdyskredytowana ma zostać i ostatecznie wymanewrowana niewygodna Unia, tak by nowy układ zbiorowy pracy w budownictwie musiał zostać wynegocjowany z Novatrava.

Gry logiczne

Pomimo wszystko jak dotąd nie ma sukcesu. Barbara Schiesser na pytanie o ilość członków Novatrava odpowiada: „utworzenie nowej grupy fachowców wymaga czasu”.

Pytania i odpowiedzi

Wyciąg z emerytury: jak należy go czytać

Ile już Państwo uzbieraliście, jakiej wysokości najprawdopodobniej będzie Państwa emerytura a jakie świadczenie w przypadku inwalidztwa: na te i na wiele innych pytań odpowie wyciąg z emerytury.

Wynagrodzenie brutto

Upewnijcie się Państwo, że Wasza pensja brutto zgadza się z tą podaną na odcinku wypłaty (dla zeznania podatkowego). Szczególnie dotyczy to osób, które uzyskały podwyżkę w

ubiegłym roku. Ponadto: czy poprawnie podano wymiar zatrudnienia obok wysokości wynagrodzenia?

Wynagrodzenie ubezpieczone (versicherter Lohn)

Wynagrodzenie ubezpieczone to wynagrodzenie brutto po odjęciu tzw. dodatku koordynacyjnego wysokości 24 675 franków. Jest to ta część Państwa wynagrodzenia, która jest ubezpieczona w pierwszym filarze w ramach AHV (AVS). Obowiązkowemu ubezpieczeniu podlegają wynagrodzenia między 21 150 a 84 600 franków. Istnieją również kasy emerytalne, które mogą Państwa ubezpieczyć dobrowolnie nawet gdy zarabiacie Państwo mniej niż 21 150 franków lub więcej niż 84 600 franków rocznie. W obu przypadkach mowa o tak zwanej części ponadobowiązkowej. Możecie Państwo sprawdzić w regulaminie jak tą kwestię można załatwić w Państwa kasie.

Suma budżetowana (budgetiertes Guthaben)

Jest to suma, którą najprawdopodobniej zgromadzicie Państwo do czasu przejścia na emeryturę. Jest to jednak suma szacunkowa. Zakłada ona, że w dalszym ciągu będziecie zarabiać tyle co teraz oraz, że stopy procentowe pozostaną na tej samej wysokości.

Roczna renta (Jährliche Altersrente)

Również ta kwota jest prognozą. Pokazuje ona prawdopodobną roczną emeryturę, która będzie Państwu wypłacana rocznie po przejściu na emeryturę. Kasy obliczają tę kwotę na podstawie odsetek odliczanych od kapitału emerytalnego. Początkowo wynoszą one 6,8% procent. Oznacza to, że Państwa roczna emerytura wynosić będzie 6,8% zgromadzonego kapitału emerytalnego.

Renta dziecięca (Kinderrente)

Jeżeli w momencie przejścia na emeryturę Państwa dzieci będą jeszcze niepełnoletnie lub w trakcie nauki to otrzymacie Państwo rentę dziecięcą. W tej pozycji możecie sprawdzić jaka kwota rocznie przypadaby na Państwa dziecko.

Świadczenia w przypadku śmierci (Todesfalleistungen)

W przypadku śmierci przed osiągnięciem wieku emerytalnego Państwa mąż lub żona oraz dzieci będą mieli roszczenie o rentę wypłacaną przez kasę emerytalną. Warto wiedzieć: coraz więcej kas emerytalnych wypłaca rentę również partnerom i partnerkom. Prosimy sprawdzić w regulaminie swojej kasy emerytalnej. Jeżeli chcecie Państwo by renta objęła również konkubinę lub konkubenta to należy zgłosić to samemu w kasie.

Świadczenie inwalidzkie (Invaliditätsleistungen)

Zarówno z pierwszego jak i drugiego filara wypłacana jest renta inwalidzka i to zarówno Państwu jak i Państwa dzieciom, jeżeli są nieletnie lub w trakcie nauki. W regulaminie kasy emerytalnej znajdziecie Państwo informacje o tym jak to świadczenie jest obliczane.

Finansowanie

Składki emerytalne są odpisywane bezpośrednio z Państwa pensji. Co najmniej taką samą kwotę przelewa Państwa pracodawca. Porównajcie Państwo czy kwoty na wyciągu emerytalnym i odcinku wypłaty się zgadzają. Jeżeli w ostatnim roku zmieniliście Państwo pracę a tym samym kasę emerytalną to w tej rubryce powinna się również znaleźć kwota przelana przez poprzednią kasę. Należy dobrze sprawdzić czy pieniądze pojawiły się na koncie w terminie 30 dni od ostatniego dnia pracy. Do tego nowa kasa potrzebować będzie konkretne dane, które to Państwo musicie dostarczyć.

Kwota emerytalna (Altersguthaben)

Taka sumę zgromadzili Państwo do 1 stycznia 2015 r. W części obowiązkowej kapitał ten musi zostać oprocentowany ustaloną przez rząd minimalną stopą procentową. Obecnie wynosi ona 1,75 procent. Kasy emerytalne mogą jednak zastosować wyższe oprocentowanie.

Zakup

Jeżeli brakuje Państwu lat do wielu emerytalnego lub chcecie sobie zapewnić wcześniejszą emeryturę, możecie Państwo dokupić brakujące składki w drugim filarze. W tej pozycji podana jest kwota, którą należy wpłacić by otrzymać pełne świadczenie.

Sina Bühler

Czym jest Unia?

Unia jest największym szwajcarskim związkiem zawodowym zrzeszającym około 200,000 członków pracujących w sektorze prywatnym. Dzięki około 200 układom zbiorowym pracy zawartym z różnymi pracodawcami reprezentujemy interesy przeszło 1,500,000 osób zatrudnionych w Szwajcarii.

Posiadamy pięciu polskich pracowników, Adam Rogalewskiego w Bernie odpowiedzialnego za całą Szwajcarię, Artura Bienko w Genewie oraz Barbarę Blicharz z kasy dla bezrobotnych w Genewie, a także Mateusza Paulo w Zurichu.

Dlaczego warto wstąpić do Unii?

Osoby, które pracują tam gdzie istnieje związek zawodowy zarabiają więcej. Układy zbiorowe pracy gwarantują lepsze warunki zatrudnienia.

Członkowie Unii otrzymują dofinansowanie do kursów zawodowych i językowych.

Członkowie Unii są wreszcie lepiej poinformowani. Prawo pracy zmienia się szybko, również jeśli chodzi o coroczne podwyżki, dlatego nasi członkowie wiedzą ile powinni zarabiać.

Wreszcie w roku 2013 Unia uzyskała przeszło 1 milion franków odszkodowania dla polskich pracowników w Szwajcarii.

Jak wstąpić do Unii?

Można to zrobić przez internet odwiedzając poniższą stronę:
www.unia.ch/de/jetzt-mitglied-werden

Więcej informacji po polsku znajduje się na polskiej stronie internetowej Unii:
www.unia.ch/de/arbeitswelt/von-a-z/migrantinnen/polnische-infos

Kontakt do przedstawiciela odpowiedzialnego za polskich pracowników w Unii

Adam Rogalewski

komórka: 0041 79 535 74 10 email: adam.rogalewski@unia.ch

Impressum

Beilage zu den Gewerkschaftszeitungen work, area, Événement syndical | Herausgeber Verlagsgesellschaft work AG, Zürich, Chefredaktion: Marie-José Kuhn; Événement syndical SA, Lausanne, Chefredaktion: Sylviane Herranz; Edizioni Sociali SA, Lugano, Chefredaktion: Claudio Carrer | Redaktionskommission A. García, D. Filipovic, E. Sariaslan, M. Martín, M. Mendes, O. Osmani | Sprachverantwortlich Montaña Martín | Adresse Unia Redaktion «Horizonte», Weltpoststrasse 20, 3000 Bern 15, www.unia.ch

Tłumaczenie polskie: Marek Wieruszewski

**Die Gewerkschaft.
Le Syndicat.
Il Sindacato.**